

A Magyar Táncművészeti Főiskola beszámolója a 2009. évről

1.1. Intézményi alapadatok

Az intézmény neve: Magyar Táncművészeti Főiskola

Az intézmény PIR azonosító száma: 308 735

Az intézmény honlapjának címe: www.mtf.hu

1.2. Oktatási tevékenység, hallgatói létszám

A Magyar Táncművészeti Főiskola művészeti állami felsőoktatási intézményként kifutó főiskolai képzésben balettművészeket, néptánc és színházi táncművészeket, táncpedagógusokat (különböző szakirányokon), koreográfusokat és táncelméleti szakírókat képez. A kifutó főiskolai szakok utolsó évfolyamai 2010 nyarán hagyják el intézményünket, ezt követően a „túlfutó” (tanulmányi kötelezettségeik teljesítésében elmaradó) hallgatók képzési igényeinek kielégítése lesz a feladatunk ezen a téren. A 2008/2009. tanévben az alábbiak szerint fejezték be tanulmányaikat az említett körbe tartozó hallgatók.

A 2007/2008. tanévben az alábbi kifutó főiskolai szakokon végeztek hallgatóink:

Táncpedagógus szak - klasszikus balett szakirány	26 fő
Táncpedagógus szak - néptánc szakirány, Szombathely	22 fő
Táncpedagógus szak - divattánc szakirány	43 fő
Táncpedagógus szak - modern társastánc szakirány	5 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (nt szakirány ¹)	9 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (mt szakirány ²)	8 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (klb szakirány ³)	4 fő
Táncelméleti szakíró	3 fő
Balettművész	2 fő
Néptánc-színházi táncművész	1 fő
Összesen:	123 fő

A Magyar Táncművészeti Főiskolán is megtörtént a kétciklusú képzésre történő átállás. Az új alapszakok (BA) - a 2006/2007. tanévben történő első indításokat követően - felfutó rendszerben váltják a kifutó képzéseket. A 2009/2010. tanévben az alább felsorolt létszámokkal és munkarenddel indítottunk alapképzéseket, melyek a következők: táncművész szak (klasszikus balett szakirányon), táncos és próbavezető szak (a klasszikus balett kivételével valamennyi szakirányon). A kétciklusú képzésre történő átállás a szakszerű előkészítésnek és tervezésnek köszönhetően zökkenőmentesen történik.

A 2009/2010. tanévben új évfolyam az alábbi szakokon indult:

Táncos és próbavezető szak (mt), nappali)	27 fő
Táncos és próbavezető szak (nt), (esti)	37 fő
Táncos és próbavezető szak (dt), (esti)	33 fő
Táncos és próbavezető szak (mtt), (esti)	30 fő
Táncművész szak, klasszikus balett szakirány, Budapest, (nappali)	16 fő
Összesen:	143 fő

¹ nt: néptánc szakirány

² mt: moderntánc szakirány

³ klb: klasszikus balett szakirány

Az oktatás egyenletes színvonalon zajlott mind a budapesti, mind pedig a székhelyen kívüli képzési helyeken.

HALLGATÓI LÉTSZÁM ADATOK	2009. március 15-i állapot	2009. október 15-i állapot
Hallgatók összlétszáma	501	522
Államilag finanszírozott	261	260
Ezen belül nappali tagozatos	127	147
Ebből államilag finanszírozott	127	145

A fenti adatokból kitűnik, hogy az összlétszám tekintetében jelentős változás nem következett be. A minimális különbség minden szinten a táncos és próbavezető szak nappali tagozatos osztályának 2009 szeptemberében történt elindításából adódik. A szak nappali tagozaton történő működtetésére nagy igény mutatkozik, a képzés indításának csak a támogatott helyek csekély száma szab határt.

A nappali munkarendben működő képzés jelentős költségtérítési vonzata miatt erre a képzési formára költségtérítéses hallgatók nagy számban nem várhatóak.

A többségében esti munkarendben működő táncos és próbavezető szakra nagy a túljelentkezés, és sokan vállalják a költségtérítéses képzést.

A külföldi hallgatók a táncművész szak angol nyelvű esti (költségtérítéses) képzésére érkeznek, így számukra is nyitva áll a lehetőség, hogy BA diplomát kapjanak a követelmények teljesítése esetén.

A hallgatói összlétszám 2009-ben némiképp elmaradt az intézmény lehetséges kapacitásához képest, aminek oka, hogy a főiskola tartalékolt a 2010-re tervezett tánctanár MA szakok indításához. Valamennyi főiskolai képzésben diplomát szerzett hallgatónkat várjuk a mesterképzések különböző formáiban (60 kredites, 120 kredites tánctanári és egyéb MA képzések). 2010 februárjában ennek megfelelően 100 hallgatót iskoláztunk be az említett körből, ők 2 féléves 60 kredites képzés keretében szerezhetnek MA diplomát.

A Főiskola egyedi módon látja el a művészképzés (táncművész szak klasszikus balett, néptánc és moderntánc szakirányának) szakmai előkészítését, ennek keretében 2009. szeptember 1-jén 182 növendék részesült klasszikus balett szakmai előképzésben, 25 növendék részesült néptánc szakmai előképzésben és 19 növendék részesült moderntánc szakmai előképzésben.

Az intézmény fenntartásában nyolc osztályos gimnázium, valamint középiskolai diákotthon működik. A Nádas Ferenc Gimnáziumban a 2008/2009. tanévben 17 tanulócsoporthoz 321 tanuló részesült közoktatásban. 2009. május-júniusban 45 fő sikeresen érettségizett, közülük 16 fő előrehozott vizsgát tett. Emelt szinten 4 fő érettségizett angol tantárgyból, és egy fő biológiából, mindannyian jeles eredménnyel. Középszinten 13 jeles érettségi bizonyítvány született, a bukások száma pedig 3. A diákotthon átlagléttszáma 2009-ben: 96-99 fő között mozgott (ebből 94-99 fő közötti létszám közoktatásban részesülő növendék).

1.3. Képzési szerkezet, szervezeti és személyi változások

Mind a művészképzés, mind a szakemberképzés területén megtörtént a bolognai folyamatnak megfelelő új alapképzési (BA) szakok elindítása. A BA szakokra épülő mesterszakok akkreditációja részben lezárult (klasszikus balettművész, néptáncművész, tánctanár), részben pedig folyamatban van (táncelmélet, koreográfus). 2009-ben folyamatos feladatot jelentett a tánctanár MA szak 2010 februárjában történő keresztfél éves indításának szakmai és adminisztratív előkészítése, mely 2009 decemberében sikeresen lezárult. A tánctanár MA szak felvételi vizsgáit 2009 decemberében tartottuk, a 2010 szeptemberében induló szakok (táncművész alapszak, táncos és próbavezető alapszak) a felvételi tájékoztatóban meghirdetésre kerültek.

A tánctanár MA szak hallgatói gyakorlatának teljesíthetősége érdekében pályázatot hirdetett a Főiskola az intézmény gyakorlólhely-hálózatának kialakítására. Az ország egész területéről jelentkeztek iskolák, melyek közül kb. 30 alapfokú és középfokú művészetoktatási intézménnyel kötünk együttműködési megállapodást a jövőben.

Szintén a tánctanár szak hallgatóinak szakmai gyakorlatát szolgálja a gyakorlatvezető mentortanár szakirányú továbbképzés akkreditációja. A továbbképzés célja a hallgatók iskolai gyakorlatát vezető mentortanárok szakmai felkészítése a feladatra. A szakirányú továbbképzést 2010 szeptemberében indítja a Főiskola.

A tanulmányi adminisztráció területén jelentős változás következett be: a papír alapú nyilvántartást fokozatosan felváltja a NEPTUN tanulmányi rendszer működtetése, melynek feltöltése az elmúlt év erőfeszítései nyomán eléri a teljesen elektronikus tanulmányi ügyintézéshez szükséges mértéket. Az év folyamán folyamatosan biztosítottuk az Europass oklevélmellékletek kiadását és a BA szakok esetében az új típusú oklevelek kiállítását.

A 2009/2009. tanévben kisebb szervezeti átszervezésekkel eltekintve számottevő változások nem történtek, a 2006-ban kialakított szervezeti struktúra apró változtatásokkal működőképesnek bizonyult. A gyakorlati működés során felmerülő igényeknek megfelelően az Audiovizuális stúdió irányítása a Táncművészképző Intézethez került. A szabályzatokat a vonatkozó törvények módosítása kapcsán változtatta a szenátus. 2009-ben mintegy 8 szenátusi ülés biztosította a döntéshozatal folyamatosságát.

A 2008/2009. tanévben történt a Magyar Táncművészeti Főiskolán folyó képzés, tudományos kutatás, valamint a művészeti alkotótevékenység feltételeinek értékelése. A Magyar Felsőoktatási és Akkreditációs Bizottság vizsgálta az intézmény alaptevékenységét, működését, személyi és infrastrukturális ellátottságát, valamint a minőségbiztosítást. A MFAB szempontrendszer szerint elkészült az intézmény önértékelése, melyet 2009 májusában intézményi látogatás egészített ki. A MFAB 2009/9/VII/4. számú határozata alapján a Főiskola "A" akkreditációs minősítést kapott, melynek hatálya 2017. december 31.

A 2007-ben elfogadott minőségfejlesztési program alapján 2009-ben is elláttuk az ebből fakadó feladatokat:

- 1) 2009-re vonatkozóan elkészült a főiskola egységes éves operatív terve,
- 2) 2009-re vonatkozóan elkészült az összes szervezeti egység egyedi operatív terve, valamint a főiskola képzési terve.

Ezek a tervek havi bontásban részletezik az intézményfejlesztési tervben is rögzített elvégzendő feladatokat a határidő megjelölésével, és az év végi beszámoló alapjául szolgálnak. További előrelépés, hogy

- 3) a szervezeti egységek vezetői begyűjtötték, illetve frissítették az oktatók/más foglalkoztatottak szakmai életrajzait, és elkészítették a szervezeti egységre vonatkozó humánpolitikai és továbbképzési terveket. Az oktatók szakmai életrajzai nyilvánosak, azok a főiskola weboldalán megtekinthetők.

Ugyancsak a minőségfejlesztési programnak köszönhető, hogy

- 4) a 2007/2008-as tanév I. szemeszterében első alkalommal (azóta pedig minden félévben) véleményezték oktatóinkat a hallgatók;
- 5) 2007-ben megválasztott Minőségfejlesztési Bizottság 2009. február 25-én értékelte a főiskola minőségmutatóit, és megkezdte a mutatók javítását célzó intézkedési terv kidolgozását.

A leírtakból kitűnik, hogy a főiskola vezetése elkötelezett a minőségi oktatást és működést biztosító rendszer iránt, és az új keretek között még komolyabban veszi a minőségbiztosítást, ám több nehézséggel kell szembenéznünk.

2009-ben zavartalanul működtek a székhelyen kívüli képzések a 2007-ben megújított együttműködési megállapodások szerint. Ugyancsak folytatódott a munka abban a 13 intézményben, amelyek a kifutó képzések tanítási és hospitálási gyakorlatainak biztosításában működnek közre.

Komoly problémát jelent majd a jövőben, hogy a felsőoktatási törvény 2009-es módosításának köszönhetően a székhelyen kívüli képzések indításának lehetőségét megszünteti a jogalkotó.

Az oktatói előmenetel tekintetében jelentős változások történtek. A doktori iskola megalapítása céljából 2009-ben 1 egyetemi tanári és két egyetemi docensi kinevezés történt.

A 2008. évben a Főiskola rektor nélkül működött, az irányítást a 2007-ben kinevezett két rektorhelyettes (igazgatási és tudományos rektorhelyettes és művészeti és szakmai rektorhelyettes) látta el. 2009-ben a Főiskola szenátusa rektort választott, aki 2009 májusa óta látja el a vezetői feladatokat. Ezt követően a szenátus az általános rektorhelyettesi posztot megszüntette.

Az alábbi előrelépések történtek a doktori iskola megalapítása, valamint az oktatói korfa javítása érdekében.

- 2009-ben egyetemi tanári kinevezést kapott 1 fő,
- egyetemi docensi kinevezést kapott: 2 fő,
- tanársegédi kinevezést kapott 2 fő,
- művésztanári besorolásba került 4 fő, és zongorakísérő tanár 1 fő.

1.4. Művészeti és kutatási tevékenység

A főiskola szervezésében és támogatásával a művészképzésben részesülő hallgatók számos hazai és külföldi fellépésen vettek részt: állandó közreműködői az Operaház előadásainak, több önálló estet adtak a Nemzeti Táncszínházban és a Művészetek Palotájában, több megyére kiterjedő, közel 30 előadásból álló ifjúsági előadássorozaton szerepeltek a Budapest Filharmónia Kht. szervezésében, ezen kívül mintegy 20 egyéb felkérésnek tettek eleget. Folytatódott az immár hagyományos Diótörő-produkció, melyet 2009-ben a Thália Színházzal együttműködve 10 előadásban táncoltak növendékeink-hallgatóink. Magyarországon növendékeinket és hallgatóinkat közel 20 000 néző látta. Ennek igen nagy része gyermek- ill. ifjúsági közönség, így a Magyar Táncművészeti Főiskola kiveszi részét a közönségnevelésből is.

A jelentős események között tartjuk számon a sikeres részvételt több nemzetközi balettversenyen, melyek közül kiemelkedő:

- a legrangosabb versenyként nyilvántartott Prix de Lausanne, melyen három hallgatónk vehetett részt egy nemzetközi előválogatást követően;
- a lengyelországi Bytom-ban, táncművészeti iskolák hallgatói számára rendezett ifjúsági koreográfus-verseny nagydíját nyerte el Szakács Richárd a Belvedere c. produkcióval;
- júniusban a Helsinki Nemzetközi Balettversenyen Leblanc Gergely a döntő résztvevője volt, és különdíjat kapott.

Több nemzetközi gálára is meghívást kaptak hallgatóink: Bécs, Oslo, Pozsony, Prága mellett a legjelentősebb a moszkvai Bolsoj Színház iskolájának jubileumi előadása volt, melyen hallgatóink közül Majoros Balázs lépett fel, vendégként pedig Dózsa Imre volt jelen.

Mind oktatóink, mind hallgatóink jelentős számban vettek részt a magyar tudományos és művészeti élet eseményein:

- Koreográfus-oktatóink művei számos hivatásos együttes állandó repertoárján szerepelnek (pl. Operaház – Magyar Nemzeti Balett, Honvéd Művészegyüttes, Bozsik Yvette Társulat stb.)

Az oktatás vonatkozásában jelentős tantárgyfejlesztési tevékenység kapcsolódott a 2009-ben akkreditált tánctanár MA-szakhoz. Ez a tevékenység előfeltétele volt a 2010 februárjában elindított képzésnek. Ezen kívül a koreográfus MA és a táncelmélet MA szakok akkreditációs munkáit végeztük.

A táncstudomány területén jelentős előrelépés volt, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya a 2009. október 26-i ülésén titkos szavazással, 16 igen, 4 nem, 5 tartózkodás mellett támogatta az MTA Táncstudományi Munkabizottságának létrehozására irányuló előterjesztést, amelyet Dr. Felföldi László néprajzkutató, c. egyetemi tanár, Dr. Bolvári-Takács Gábor főiskolai tanár és Major Rita tszv. főiskolai tanár készített. Ezzel a magyar tudomány történetében először kerül sor táncstudományi kutatással foglalkozó testület létrehozására az MTA keretein belül.

2009 novemberében a Főiskola Tánc tudományi Kutatóközpontja két napos konferenciát rendezett „Perspektívák az ezredfordulón a táncművészetben, a táncpedagógiában és a tánc kutatásban” címmel, mely programjával kapcsolódott a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozathoz.

A publikációs tevékenység (tankönyvek, szakfolyóiratokban megjelent cikkek, rendszeres televíziós megjelenések stb.) terén kiemelkedő a Tánc tudományi Közlemények c. periodika két számának megjelenése (papíralapú és elektronikus formátumban egyaránt), valamint az „Én, Maja Pliszeckaja” c. kötet kiadása (kiadta az MTF megbízásából a Planétás Kiadó). Az intézmény élő értékeket feltárni, és a lehetőségekhez képest a jövő nemzedékek számára is megőrizni törekvő tevékenységének keretében márciusban Hidas Hedvig egykori igazgatóval szerveztünk pódium-beszélgetést, mely videó-rögzítésre is került, decemberben pedig Kún Zsuzsa volt igazgatót köszöntöttük gálaesttel 75. születésnapja alkalmából.

1.5. Oktatói, személyzeti és hallgatói mobilitás

Az oktatói és személyzeti mobilitás keretében 2009-ben oktatóink és dolgozóink az alábbi célokból jártak külföldön:

1 fő	Ludwigsburg – oktatói látogatás az egyetemen	Erasmus ösztöndíj	2008/2009
1 fő	Maribor – oktatói látogatás az egyetemen	Erasmus ösztöndíj	2008/2009
1 fő	Tanulmányút a finn táncoktatásról a Helsinki Nemzetközi Balettversenyhez kapcsolódva	Erasmus ösztöndíj	2008/2009
1 fő	Tanulmányút német táncművészeti felsőoktatási intézményeknél (Berlin, Drezda, München)	Erasmus ösztöndíj	2009/2010

- rész képzésen résztvevő magyar hallgatók:

1 fő	Táncművész- kl. balett szakirány	Erasmus ösztöndíj	2009/2010	The Royal Ballet School of London, Anglia
1 fő	Táncpedagógus-modern tánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2009/2010	Espace Pleiade de la Danse, Vichy
1 fő	TÉP-modern tánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2009/2010	Hollandia, Rotterdam Codarts,
1 fő	TÉP-modern tánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2008/2009	Hollandia, Rotterdam Codarts,
1 fő	táncművész - moderntánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2008/2009	Espace Pleiade de la Danse, Vichy
1 fő	táncművész - moderntánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2008/2009	Espace Pleiade de la Danse, Vichy

- részképzésen résztvevő külföldi hallgatók

1 fő	Módszertan	Erasmus ösztöndíj	2009/2010	Spanyolország, Conservatorio Superior de Danza, Valencia
1 fő	TÉP-modern tánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2008/2009	Románia, Marosvásárhelyi Színművészeti Egyetem

A fenti táblázat tartalmazza az Erasmus program keretében megvalósuló részképzéseket mind a 2008/2009-es tanév második és a 2009/2010-es tanév első felére vonatkozóan.

- teljes idejű képzésre fogadott külföldi hallgatók:

Teljes idejű képzésre 2007 szeptemberéig kizárólag a magyar nyelvű képzést választók, ill. vállalkók számára volt lehetőség, tehát elsősorban a magyar származású hallgatók kapcsolódhattak be.

A 2007/2008. tanévtől kezdve, az angol nyelvű táncművész-képzés megindulásával lehetőség nyílt a külföldi, magyarul nem tudó hallgatók beiskolázására is. A 2009/2010-es tanévben mintegy tucatnyi hallgatónk folytatta tanulmányait a teljes képzésben, közülük 2009-ben ketten BA-oklevelet szereztek. Állampolgárságukat tekintve igen változatos az összetétel: amerikai, ausztrál, barbadosi, cseh, finn, görög, holland, horvát, izlandi, japán, kínai, olasz.

- részképzésre fogadott hallgatók:

2009-ben a részképzésben itt tanulók létszáma is mintegy tucatnyi volt (köztük francia, japán, olasz). A részképzésre érkezők döntő többsége az egész tanévet itt tölti, és a képzés valamennyi gyakorlati jellegű tárgyát tanulja. A teljes képzésbe történő bekapcsolódásukat általában a nyelvtudásuk korlátozza.

Rövidebb – néhány napos vagy hetes – tanulmányútra több csoport érkezett a tanév során (pl. Norvégiából, Kanadából). Számukra speciális programot állított össze a főiskola, remélve, hogy idővel hosszabb képzésre is ide jelentkeznek majd.

1.6. Fejlesztések, pályázatok

2009-ben a hazai pályázatok közül elsősorban a Nemzeti Kulturális Alapnál voltunk (több ízben is) sikeres pályázók. Alkotói (pl. jegyzetírói) és előadóművészi (pl. előadássorozat, nemzetközi versenyrésztétel stb.) pályázatainkat egyaránt támogatásra méltónak ítélték a kurátorok.

Számos esetben nyújtunk szakmai és adminisztratív segítséget hallgatóink egyéni pályázataihoz (pl. a MOL tehetségeket támogató programjainak keretében, önkormányzati tehetséggondozó pályázatoknál). Noha ezeknek a közvetlen nyertesei a hallgatók, az ő lehetőségeik bővülése egyben az egész intézmény javára válik.

Örömmel tapasztaltuk, hogy néhány alkalommal külföldi pályázatoknál – pl. az amerikai székhelyű Corvina Grant – is sikeresek voltunk.

Ugyanakkor problémaként kell megemlítenünk, hogy a pályázatok jelentős része más intézményi nagyságrendet „céloz meg”, így még a 10 %-os önrész is olyan volumen jelent, amit a Magyar Táncművészeti Főiskola – méretéből adódóan – nem tud kigazdálkodni, és így a pályázat lehetőségétől is elesik.

A 2008-2009-es tanévben 2 fő részesült köztársasági ösztöndíjban, 13 fő részesült Bursa ösztöndíjban, 3 fő Tempus mobilitás ösztöndíjban, és 11 fő kapott Tempus útravaló ösztöndíjat. A 2009-2010. tanévben 2 fő részesült Köztársasági ösztöndíjban, 13 fő részesült Bursa ösztöndíjban, 4 fő Tempus mobilitás ösztöndíjban, 4 fő Tempus Útravaló ösztöndíjban és 4 fő a Fővárosi Diákösztöndíjban részesült.

A könyvtár jelenlegi elhelyezkedése nem megfelelő, a dokumentumok kezelése nehézkes, a könyvtári szolgáltatások messze elmaradnak a 21. század követelményeitől, ezért könyvtári szolgáltatásfejlesztésre a főiskola a TAMOP-3.2.4/08/01/1/KMR azonosítószámú pályázat benyújtásával szeretne a főiskola forráshoz jutni.

Az audiovizuális stúdió és a jelmeztár fejlesztésében a Főiskola saját forrásai mellett pályázati támogatásokra, alapítványi támogatásra, valamint a szakképzési hozzájárulásból származó forrásokra is támaszkodhat.

A tankönyv- és jegyzetellátást hallgatóink számára a korábbi évekhez hasonlóan biztosítottuk. Különös gondot fordítottunk arra, hogy a hagyományos információhordozók mellett egyre több korszerű taneszköz beszerzésére is sor kerüljön (CD, DVD, minidisk). Jelentősen javult az oktatássegítő eszköztárunk is (CD és DVD lejátszókkal gazdagodtunk). Könyvtárunk 20.900 egyedi és kb. 7.500 csoportos nyilvántartású dokumentummal rendelkezik.

Megvalósult a főiskola színháztermének korszerűsítése és ezzel párhuzamosan az alatta elhelyezkedő konyha főzőkonyhává alakítása, a színházterem átadásra került, és a főzőkonyha is hamarosan elkészül.

Az OTKA Bizottság 2010. január 13-ai döntése alapján a Magyar Táncművészeti Főiskola kutatócsoportja által 2009. szeptember 29-i határidővel benyújtott, K 81672 nyilvántartási számú, A magyar színpadi táncművészet történetének forrásai című pályázata 4 év futamidőre 15.888.000,- Ft támogatást nyert.

Budapest, 2010.június 30.

dr. Rozgonyi Eszter
főtitkár